

تاریخ در اینترنت (قسمت دهم)

○ میرهادی حسینی

(عضو هیات علمی دانشگاه تربیت معلم تهران)

Web: <http://www.ttu-flh.com/hoseini>

نشانی زیر وارد شوید:

<http://www3.oup.co.uk/islamj/>

دکتر فرهان احمد نظامی، ویراستار و روبرت. م. ریتز (Robert. m. Ritter)

مدیر مجله است. کاربران می‌توانند از طریق آدرس پست الکترونیکی زیر با این مجله مکاتبه و تبادل نظر کنند:

Publicationsoxcis.ac.uk

محققینی که قصد دارند مقالات خود را برای این مجله ارسال کنند لازم است آن را به زبان انگلیسی و حداکثر در ده هزار کلمه تایپ کنند. پس از ورود به سایت اصلی این مجله، با کلیک روی پیوند [information for Author](#) شرایط ارسال مقالات را دریافت خواهید کرد.

پیوند [Editorial Board](#)، فهرست اعضای هیات تحریریه این مجله را معرفی می‌کند. هجده محقق و پژوهشگر از دانشگاه‌های مختلف جهان، عضو هیات تحریریه این مجله هستند.

پیوند [Browse the Archive](#) برای مطالعه بایگانی شماره‌های قبلی و پیوند [Current Issue](#) آخرین شماره این نشریه را معرفی می‌کند.

تعدادی از مقالات شماره اخیر این مجله (شماره ۱۳، مه ۲۰۰۲) عبارتند از:

۱- ظهور فاطمیان (The Rise of the Fatimids)، ویلفرد مادلونگ (W. Madelung)

۲- شیعه امامیه در دوران معاصر: فرهنگ مذهبی و تاریخ سیاسی، ویلفرد مادلونگ

۳- ایران و ایالات متحده، حسین عثمان ملامی (H. U. Malami)

۴- روابط سیاسی عثمانی - لهستان در قرون پانزده تا هجده میلادی، کلین ایمبر (Colin Imber)

مجله جغرافیای تاریخی:

مجله جغرافیای تاریخی (Journal of Historical Geography)

یک فصلنامه بین‌المللی است که مقالاتی را در زمینه جغرافیای تاریخی، تاریخ‌نگاری در جغرافیای تاریخی، ارتباط آن با علوم دیگر، و تغییرات جغرافیایی زمین در گذشته، ارائه می‌دهد. برای آشنایی بیشتر با این مجله به آدرس زیر وارد شوید:

مجلات تاریخی:

مجله تاریخ اجتماعی

فصلنامه تاریخ اجتماعی (JSH) از انتشارات گروه تاریخ دانشگاه جرج ماسون (George Mason) ایالت ویرجینیا (Virginia) در آمریکا، مقالاتی را در حوزه تاریخ اجتماعی منتشر می‌سازد. برای آشنایی با این مجله و خلاصه مقالات آن ابتدا به آدرس زیر وارد شوید:

<http://chnm.gmu.edu/jsh/>

پس از ورود به این سایت، به پیوندهای سمت چپ توجه کنید. پیوند [future issues](#) مطالبی را پیرامون شماره آتی این مجله ارائه می‌دهد. پیوند [Current issues](#)، حاوی خلاصه (abstract) مقالات شماره فعلی این مجله است. برای دریافت متن کامل (Full Text) مقالات این فصلنامه، روی پیوند [subscriptions](#) کلیک کنید. البته در حال حاضر، دریافت این مجله و اشتراک سالیانه آن، تنها برای کاربران آمریکایی امکان‌پذیر است.

مجله انگلیسی بررسی تاریخی:

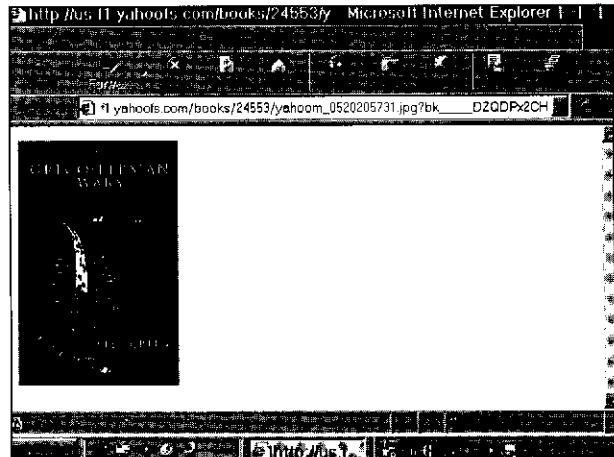
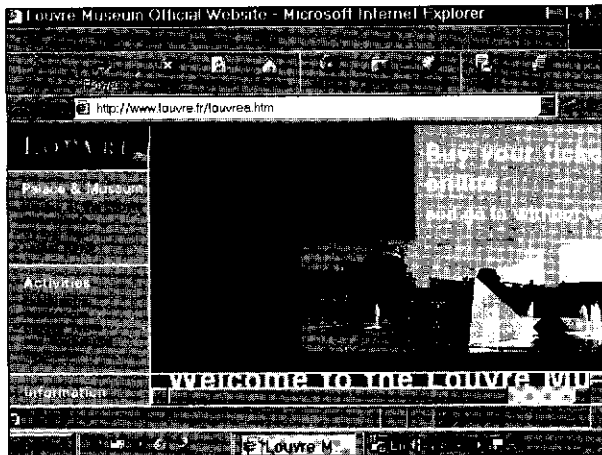
مجله انگلیسی بررسی تاریخی (EHR) وابسته به انتشارات دانشگاه آکسفورد در انگلیس، از طریق نشانی زیر در اینترنت قابل مطالعه است:

<http://www3.oup.co.uk/enghis>

این مجله قدیمی، نخستین بار در سال ۱۸۸۶ میلادی منتشر گردید. بنابراین یکی از قدیمی‌ترین مجلات در این حوزه است. در این نشریه نه تنها تاریخ انگلیس بلکه تاریخ تمام اروپا و جهان مورد توجه قرار گرفته است. این مجله در ماه‌های فوریه، آوریل، ژوئن، سپتامبر و نوامبر هر سال و در ۲۸۸ صفحه منتشر می‌شود. پس از ورود به این سایت پیوند [Current Issue](#) برای آگاهی از مطالب آخرین شماره این نشریه است.

مجله مطالعات اسلامی:

مجله مطالعات اسلامی (Journal of Islamic Studies) وابسته به مرکز مطالعات اسلامی دانشگاه آکسفورد در انگلیس، مقالاتی را در زمینه تاریخ، جغرافیا و علوم سیاسی منتشر می‌سازد. برای آشنایی با این مجله به

- ۹ - مجسمه پرستنده لارسا لارسا (Larsa Larsa) بابلی متعلق به نیمه اول قرن ۱۸ قبل از میلاد.
- ۱۰ - مجسمه یک گلدان، با تصویر شیر، مربوط به عصر آشوریان متعلق به اواخر قرن ۲۰ تا ۱۸ قبل از میلاد.
- ۱۱ - مجسمه خدای هیتی مربوط به امپراتوری هیتی متعلق به سال‌های ۱۶۰۰-۱۴۰۰ قبل از میلاد.
- ۱۲ - لوح قانون حمورابی متعلق به نیمه اول قرن ۱۸ قبل از میلاد.
- ۱۳ - مجسمه یک گاو نر بالدار آشوری، در قصر سارگن (Sargon) متعلق به سال‌های ۷۰۵-۷۲۱ قبل از میلاد.
- ۱۴ - لوحی مربوط به تصویر سارگن دوم و یک مأمور عالی‌رتبه، از دوره آشوریان جدید متعلق به سال‌های ۷۰۵-۷۲۱ قبل از میلاد.
- ۱۵ - مجسمه یک پهلوان در حال خفه کردن یک شیر کوچک از قصر سارگن دوم متعلق به سال‌های ۷۰۵-۷۲۱ قبل از میلاد.
- ۱۶ - لوحی از سارگن متعلق به دوره آشوریان جدید مربوط به سال ۷۱۴ قبل از میلاد.
- ۱۷ - مجسمه یک الهه بابلی متعلق به سال‌های قرن سوم قبل از میلاد تا قرن سوم بعد از میلاد.
- ب - ایران
در این بخش نیز مجموعه آثار باستانی زیر مشاهده می‌شود:
- ۱ - یک جام از دوره شوش اول (Susa I) متعلق به حدود سال ۴۰۰۰ قبل از میلاد.
- ۲ - مجسمه یک عابد زن از اوراک (Uruk) متعلق به حدود ۳۳۰۰ قبل از میلاد.
- ۳ - چند قطعه مهره‌های عدد باستانی مربوط به دوره اوراک (Uruk) متعلق به حدود ۳۳۰۰ قبل از میلاد.
- ۴ - لوحی مربوط به یک نامه ایلامی مربوط به سال‌های ۲۸۵۰-۳۱۰۰ قبل از میلاد.
- ۵ - مجسمه یک الهه ایلامی مربوط به حدود سال ۲۱۰۰ قبل از میلاد.
- ۶ - جام سه پایه متعلق به اوائل هزاره دوم قبل از میلاد.
- ۷ - مجسمه کوچک یک زن اهل بلخ (Bactria) مربوط به اوائل هزاره دوم قبل از میلاد.
- ۸ - مجسمه یک خدای ایلامی مربوط به اوائل هزاره دوم قبل از میلاد.
- ۹ - یک تیر متعلق به چغازنبیل مربوط به سال‌های ۱۳۰۰-۱۳۴۰ قبل از میلاد.
- ۱۰ - مجسمه‌های عابد ایلامی مربوط به قرن دوازدهم قبل از میلاد.
- ۱۱ - نقش جانوران بالدار بر روی یک گلدان که از منطقه مارلیک در شمال ایران به دست آمده و متعلق به قرون ۱۳-۱۴ قبل از میلاد است.

<http://www.academicpress.com/jhg>

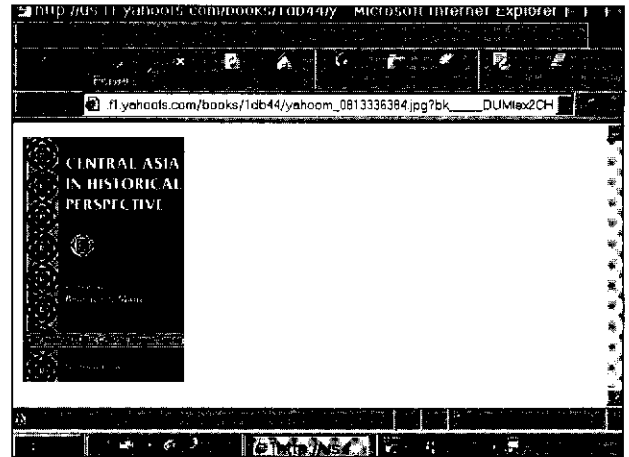
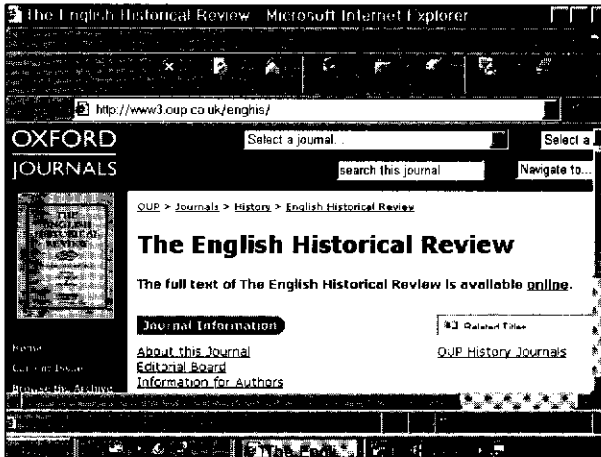
موزه لوور پاریس:

موزه لوور (Louvre) پاریس یکی از مشهورترین موزه‌های تاریخی در جهان است و مجموعه‌ای از آثار منحصر به فرد و ارزشمند جهان باستان را در خود نگهداری می‌کند. برای آشنایی با این موزه تاریخی به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.louvre.fr/louvre.htm>

پس از ورود به این پایگاه، روی پیوند Collections در سمت چپ صفحه کلیک کنید. در این صفحه کلیه مجموعه‌های تاریخی موزه لوور در قسمت‌های زیر تقسیم‌بندی شده‌اند:

- ۱ - مجموعه شرق باستانی و هنر اسلامی
  - ۲ - مصر باستان
  - ۳ - یونان و روم باستان
  - ۴ - مجموعه مجسمه‌سازی
  - ۵ - نقاشی‌ها
  - ۶ - هنرهای آفریقا، آمریکا و اقیانوسیه
- اینک روی اولین پیوند کلیک کنید تا به بخش مجموعه‌های باستانی شرقی و اسلامی در این موزه متصل شوید. این بخش خود به چهار گروه فرعی تقسیم می‌شود که عبارت‌اند از:
- الف - بین‌النهرین و آناتولی:**
در این قسمت آثار باستانی مهمی به نمایش در آمده که از آن جمله‌اند:
- ۱ - لوح‌نوشته‌ای مربوط به زمان قبل از خط میخی، متعلق به جنوب بین‌النهرین، اوروک سوم (Uruk III)، اواخر هزاره چهارم قبل از میلاد.
  - ۲ - اورنانش (پادشاه لاگاش) مربوط به حدود سال ۲۵۰۰ قبل از میلاد.
  - ۳ - مجسمه‌ای از ابیح دوم (Ebihi II) از معبد ایشتر (Ishtar) مربوط به حدود سال ۲۴۰۰ قبل از میلاد.
  - ۴ - نماد پیروزی نارام سین (Naram - Sin) از دوره اکد، مربوط به حدود سال ۲۲۳۰ قبل از میلاد.
  - ۵ - یک مهر باستانی از بین‌النهرین در دوره اکدی مربوط به قرن ۲۳ قبل از میلاد.
  - ۶ - مجسمه نشسته از گودا (Gudea)، شاهزاده لاگاش مربوط به سال‌های ۲۱۱۰-۲۱۲۵ قبل از میلاد.
  - ۷ - مجسمه یک زن مربوط به دوره سومریان جدید متعلق به سال ۲۱۵۰ قبل از میلاد.
  - ۸ - مجسمه نگهبان معبد داگان (Dagan) مربوط به قرن ۲۳ قبل از میلاد.

- ۱۰- گلدانی از منطقه سوریه مربوط به اواسط قرن ۱۳ میلادی.
- ۱۱- جامی برای غسل تمعید از منطقه سوریه یا مصر، متعلق به اواخر قرن ۱۳ و اوایل قرن ۱۴ میلادی.
- ۱۲- فرشی از منطقه کاشان مربوط به قرن ۱۶ میلادی.
- ۱۳- یک ظرف با نقوش پر طاووس، متعلق به ترکیه، مربوط به ربع دوم قرن ۱۶ میلادی.

- ۱۲- دهنه اسب متعلق به لرستان مربوط به قرون ۷-۸ قبل از میلاد.
- ۱۳- تیراندازان داریوش مربوط به حدود سال ۵۰۰ قبل از میلاد.
- ۱۴- سرستون‌های قصر داریوش اول مربوط به سال ۵۱۰ قبل از میلاد.
- ۱۵- دسته یک گلدان ایرانی مربوط به قرون ۵-۶ قبل از میلاد.
- ۱۶- مجسمه نیم‌تنه یک پادشاه ساسانی که از ناحیه مازندران بدست آمده و متعلق به قرون ۷-۵ میلادی است.

گروه تاریخ دانشگاه‌های ترکیه:

۱- گروه تاریخ وابسته به دانشکده علوم و فنون دانشگاه قازی انتپ (Gaziantep):

<http://www.gantep.edu.tr/academic/faculties/fenedebivat-edebivat-fakultesi/tarih-bolumu/>

۲- گروه تاریخ هنر و معماری دانشگاه فنی کارادنیز:

در گروه تاریخ هنر و معماری دانشگاه فنی کارادنیز (Karadeniz)، تحقیقاتی در زمینه هنر و معماری کشورهای اسلامی انجام می‌شود. برای آشنایی با این گروه به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.ktu.edu.tr/mmef/engndeand/mimarlik/index.htm>

خانم دکتر گولای کیش اوستا (Gulay Keles Usta) در زمینه معماری اسلامی در ترکیه به تحقیق مشغول است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

gusta@risc.1.ktu.edu.tr

۳- گروه تاریخ دانشگاه کوی:

در گروه تاریخ دانشگاه کوی (Koc) در ترکیه، واحدهای درسی در زمینه تاریخ اروپا، اسلام، انقلاب فرانسه و امپراتوری عثمانی ارائه می‌شود. برای آشنایی با این گروه آموزشی به آدرس زیر وارد شوید:

<http://ku.edu.tr/main/history-frame.html>

۴- گروه تاریخ دانشگاه فاتح:

برای آشنایی با گروه تاریخ دانشگاه فاتح به آدرس زیر وارد شوید:

<http://history.fatih.edu.tr>

در این گروه پروفیسور Mehmet ipsirli استاد تاریخ عثمانی، کتب و مقالات فراوانی در این زمینه تالیف کرده است. از وی تاکنون پنج کتاب و بیست و دو مقاله منتشر شده است یکی از ترجمه‌های مشهور وی، ترجمه کتاب سلسله‌های اسلامی اثر پرفیسور باسورث از انگلیسی به ترکی است که در ۱۹۸۰ در استانبول به چاپ رسیده است.

همچنین دکتر آلپ ارسلان، فارغ‌التحصیل رشته فلسفه تاریخ از دانشگاه شیکاگو، تحقیقاتی را در زمینه اندیشه‌های ابن‌سینا، کانت، غزالی، ملاصدرا و

ج- شرق و جهان عرب:

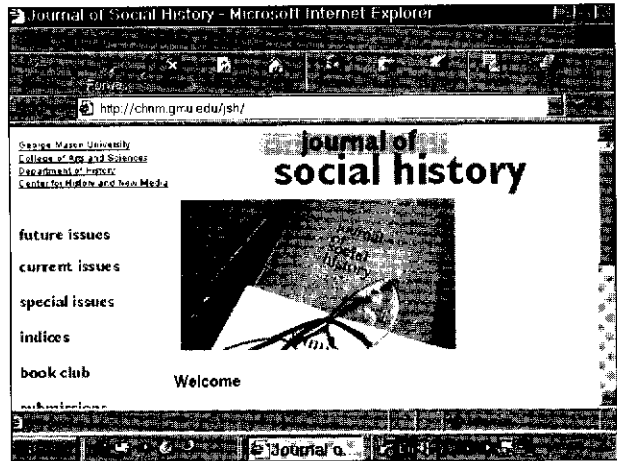
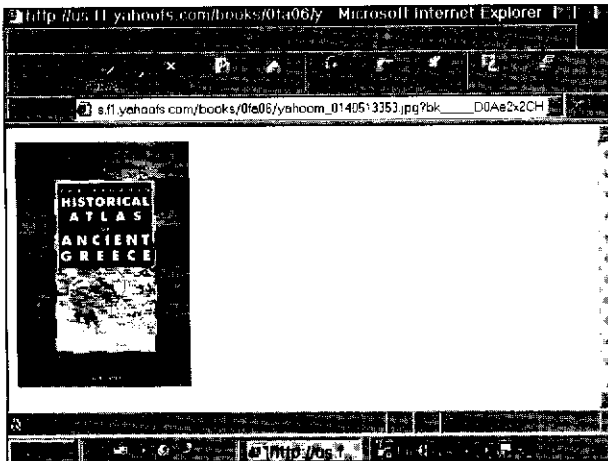
در این بخش هم آثار باستانی متعددی به نمایش درآمده است، از جمله:

- ۱- یک تندیس سفالی انسان از منطقه اردن، مربوط به عصر پیش از نوسنگی (هزاره هفتم قبل از میلاد)
- ۲- مجسمه یک الهه باروری و حاصل‌خیزی (Fertility Idol) از منطقه قبرس مربوط به دوره کلد که متعلق به اواخر هزاره سوم قبل از میلاد است.
- ۳- یک کشتی کوچک با مسافران داخل آن.
- ۴- ظرف طلایی از قرون ۱۲-۱۴ قبل از میلاد.
- ۵- مجسمه یک فرعون مصری مربوط به اواخر قرن دهم و اوایل قرن نهم قبل از میلاد.

د- اسلام:

مجموعه آثار تاریخی موجود در موزه لوور پاریس، در زمینه اسلام عبارتند از:

- ۱- یک صفحه چوبی منقوش مربوط به اواخر قرن نهم میلادی متعلق به منطقه مصر.
- ۲- یک ظرف با نقوش پرچم در داخل آن مربوط به قرن دهم میلادی که از منطقه بین‌النهرین بدست آمده است.
- ۳- یک بشقاب که بر روی آن اعداد علمی حک شده (Science dish) و از منطقه نیشابور بدست آمده و متعلق به قرن دهم میلادی است.
- ۴- یک صفحه عاج مصری از قرن دهم میلادی.
- ۵- مجسمه یک شیر با سری به شکل قوآره آب که از منطقه اسپانیا بدست آمده و متعلق به قرن دوازدهم میلادی است.
- ۶- یک جام ایرانی متعلق به اواخر قرن ۱۲ و اوایل قرن ۱۳ میلادی.
- ۷- مجسمه یک بخور به شکل شیر از منطقه خراسان مربوط به قرون ۱۱-۱۲ میلادی.
- ۸- یک اسطرلاب متعلق به یونس بن حسین الاسطرلابی.
- ۹- یک جام با درپوش از منطقه خراسان متعلق به سال‌های ۱۲۳۰-۱۲۲۰ میلادی.

فرهنگی اروپا و ترکیه و همچنین تاریخ اروپا در قرون وسطی به تحقیق مشغول است. از طریق آدرس پست الکترونیکی زیر می‌توان با وی مکاتبه کرد:

Soykut@metu.edu.tr

دکتر مهدی ایلهان (mehdi ilhan) در زمینه روش‌شناسی تاریخی و همچنین تاریخ عثمانی به تدریس مشغول است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

milhan@metu.edu.tr

ع مؤسسه تاریخی آتاتورک

برای آشنایی با «مؤسسه تاریخی آتاتورک» وابسته به دانشگاه Bogazici در استانبول به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.ata.boun.edu.tr>

در این مؤسسه تاریخی، دکتر آیدین بابونا (Aydin Babuna) فارغ‌التحصیل رشته علوم سیاسی از دانشگاه وین، تحقیقاتی را در زمینه تاریخ معاصر ترکیه و بالکان، بویژه مسلمانان بوسنی انجام داده است. از جمله تحقیقات وی، مقاله‌ای با عنوان «ناسیونالیسم و مسلمانان بوسنی» می‌باشد که در فصلنامه اروپای شرقی، ۱۹۹۹ میلادی، به چاپ رسیده است. برای مکاتبه با وی به آدرس پست الکترونیکی زیر نامه بفرستید:

babuna@boun.edu.tr

۷- گروه تاریخ دانشگاه بیلکنت:

آدرس اینترنتی گروه تاریخ دانشگاه بیلکنت (Bilkent) چنین است:

<http://www.bilkent.edu.tr/history/>

دکتر هالیل اینالکلیک (Halil Inalcik) استاد تاریخ عثمانی این گروه است و سابقه فعالیت‌های علمی در دانشگاه‌های آنکارا، شیکاگو، کلمبیا، پرینستون و پنسیلوانیا را دارد. وی تاکنون بیش از دویست مقاله و چند کتاب تألیف کرده است. برای آشنایی و مکاتبه با این پژوهشگر به آدرس زیر نامه بفرستید:

inalcik@bilkent.edu.tr

همچنین دکتر کال پالکد (Kal Pakli)، دانشیار و مدیر گروه تاریخ این دانشگاه در زمینه تاریخ فرهنگی و ادبی حکومت عثمانی، زبان‌های خاورمیانه و ادبیات ترکی معاصر به تحقیق مشغول است.

برای مکاتبه با وی به آدرس پست الکترونیکی زیر نامه بفرستید:

Kalpaki@bilkent.edu.tr

همچنین دکتر اسلوبودان ایلیس (Slobodan Ilice) که دکترای خود را از دانشگاه بامبرگ آلمان دریافت داشته، در زمینه تاریخ فرهنگی و

مباحثی در زمینه «ظهور تفکر علمی در اسلام» انجام داده است.

از دیگر مقالات وی «فلسفه تاریخ از نظر هگل و ابن خلدون» چاپ سال ۱۹۹۹ و همچنین «فلسفه و الهیات در اندیشه غزالی و ابن تیمیه» چاپ سال ۲۰۰۰ است.

در همین گروه آموزشی، دکتر توفان بوزپینار (Tufan Buzpinar) فارغ‌التحصیل دکترای تاریخ از دانشگاه منچستر در زمینه «سلطان عبدالحمید دوم، اسلام و اعراب» مشغول به تحقیق است.

دکتر کیلان (Ceylan) هم در حوزه تاریخ سلجوقیان به تدریس مشغول است.

۵. گروه تاریخ دانشگاه فنی خاور میانه:

گروه تاریخ دانشگاه فنی خاورمیانه (METU) وابسته به دانشکده علوم و هنر، در زمینه تاریخ باستان و معاصر، در حوزه تاریخ اروپا، یونان و روم باستان، ترکیه باستان، امپراتوری عثمانی و دیگر مناطق جهان به تحقیق مشغول است. برای آشنایی با این گروه به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.hist.metu.edu.tr>

هفت نفر از اعضای هیأت علمی این گروه عبارت‌اند از:

دکتر عمر توران که در زمینه تاریخ شبه‌جزیره بالکان و امپراتوری عثمانی به تدریس مشغول است. برای مکاتبه با وی به آدرس زیر نامه ارسال کنید:

Omert@metu.edu.tr

دکتر کارال آکان در زمینه تاریخ معاصر ترکیه مشغول به تحقیق است.

آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

Secila@metu.edu.tr

خانم دکتر ا. دوران (E. Duran) در زمینه تاریخ باستان، به ویژه تاریخ یونان و روم، فرهنگ‌های آناتولی و اسطوره‌شناسی، به تدریس مشغول است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

gulersin@metu.edu.tr

دکتر ایسنیک توقان (Isenbike Togan) در زمینه تاریخ آسیای مرکزی و ترکیه به تدریس مشغول است. برای مکاتبه با وی به آدرس پست الکترونیکی زیر نامه بفرستید:

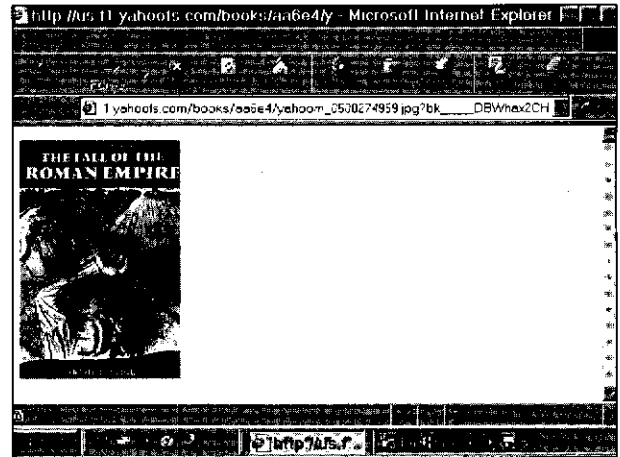
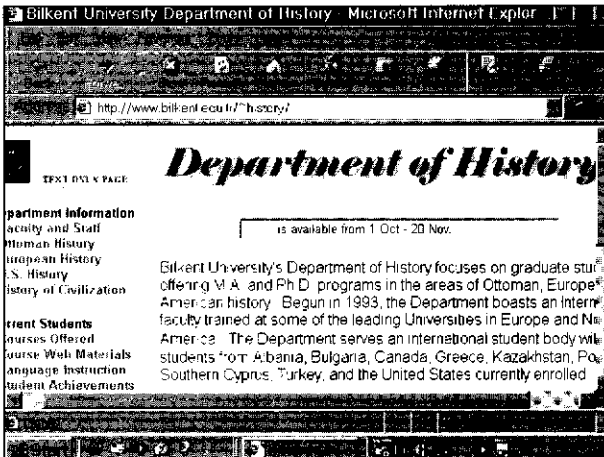
istogan@metu.edu.tr

دکتر ریسیپ بوزتیمور (Recep Boztemur) در زمینه تاریخ جهان و خاورمیانه به تدریس مشغول است. وی مقالات چندی را در زمینه متولوژی تاریخی و تاریخ خاورمیانه و اروپا منتشر کرده است. برای مکاتبه و تبادل نظر با وی به آدرس پست الکترونیکی زیر نامه بفرستید:

boztemur@metu.edu.tr

دکتر مصطفی سویکوت (Mustafa Soykut) در زمینه تاریخ

۵۴
 فصلنامه علمی-تخصصی تاریخ و باستان‌شناسی
 شماره ۱۳، زمستان ۱۳۸۶
 تهران: انتشارات دانشگاه تهران

ابتدا ضمن بیان زمینه تاریخی از آسیای مرکزی، در ادامه به ترکیب فرهنگ و حکومت‌های این منطقه می‌پردازد.

فصل دیگر این کتاب با عنوان «مشروعیت مغولان» (The legacy of the mongols) توسط موریس روسابی (Morris Rossabi) تهیه شده است.

فصل بعدی یعنی «روابط بین ترک و تاجیک» (The Symbiosis of the Turk and Tajik) به قلم خانم ماریا اوا ساب تلنی (Maria Eva Subtelny) است.

بخش‌های دیگر کتاب عبارتند از:
 O آسیای مرکزی، بخشی از جهان اسلام،
 (Central Asia as a Part of the Modern Islamic World)
 تألیف جان ول (John O. Voll)

O تاتارهای ولگا در آسیای مرکزی، قرن هجده تا بیست میلادی، تألیف ژ. لازرینی، (J. Lazzerini)، بخش دیگری از این کتاب به مسئله مذهب و روابط ملی در قرن بیستم در آسیای مرکزی می‌پردازد.

این بخش خود از چهار قسمت تشکیل شده که عبارتند از:
 O ازبکستان: دولت و ملت از منظر تاریخی:
 (Soviet uzbekistan: State and Nation in
 Historical Perspective)

تألیف دونالد. س. کارلیسل (Donald S. Carlisle)
 O تاجیک‌ها و دنیای ایرانی (Tajiks and Persian World)
 تألیف: موریل اتکین (Muriel Atkin)
 O توسعه نیافتگی و روابط داخلی در آسیای مرکزی، تألیف آ. م. خازانف (A. M. Khazanov)

O نفوذ اسلام در قزاقستان، تألیف ریف آلتوما (Reef Altoma)
 آخرین بخش کتاب با عنوان «آسیای مرکزی» به روابط اقتصادی و سیاسی جمهوری‌های آن (قزاقستان، ازبکستان و...) با روسیه می‌پردازد. این بخش توسط ادوارد آلورث (Edward All Worth) و بختیار. آ. اسلاموف (Bakhtior A. Islamov) تألیف شده است. آدرس پست الکترونیکی (E-mail): دکتر منز چنین است:
 bmenz@emerald.tufts.edu

دکتر پیتو گرین:

دکتر پیتو گرین (Peter green)، استاد تاریخ باستان و مؤلف کتاب‌های متعددی در این زمینه است. وی کتاب جنگ‌های ایران و یونان (The Greco - Persian Wars) را در ۲۵۶ صفحه و در سال ۱۹۹۶، توسط انتشارات دانشگاه کالیفرنیا منتشر نموده است.

مذهبی جنوب شرقی اروپا در دوره تسلط عثمانی‌ها و جریانهای تصوف در بالکان به تحقیق مشغول است. چنانچه قصد دارید با این محقق آشنایی بیشتری پیدا کنید، از طریق آدرس پست الکترونیکی زیر با وی مکاتبه کنید:

Slobo@bilkent.edu.tr
 این پژوهشگر همچنین، پژوهش‌هایی را در زمینه فرهنگ اسلامی در بالکان و ادبیات فارسی انجام داده است.

دکتر احمد سیمین نیز که دکترای خود را در زمینه مدیریت از دانشگاه بغداد دریافت داشته، در زمینه ادبیات فارسی و عربی به تدریس و تحقیق مشغول است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

Simin@bilkent.edu.tr

* * *

تازه‌های پژوهش در اینترنت

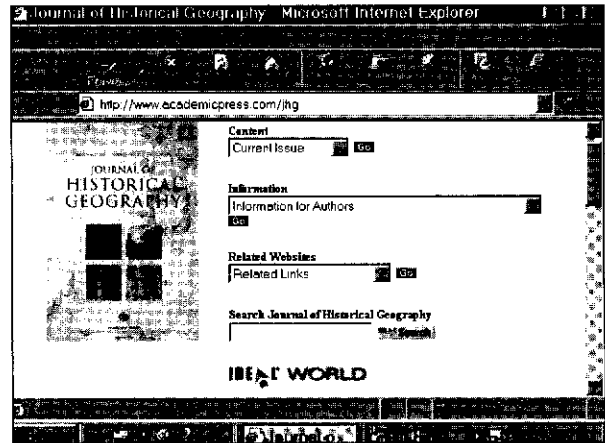
از این شماره، بخشی با عنوان تازه‌های پژوهش در اینترنت به این مجموعه اضافه می‌گردد. هدف اصلی این بخش معرفی جدیدترین کتب تاریخی آشنایی محققان و پژوهشگران کشورمان با تحقیقاتی است که بسیاری از آنها هنوز ترجمه نشده‌اند. گرچه معمولاً در این گونه مباحث، کتاب و موضوع آن، عنوان اصلی است، اما نگارنده در این تسلسله مباحث گاهی «مورخ» را موضوع و عنوان اصلی قرار داده و سپس به تعدادی از اصلی‌ترین آثار وی خواهد پرداخت. منبع اصلی دریافت این اطلاعات نیز مانند بقیه مطالب، اینترنت است که بطور دائم در حال روزآمد شدن می‌باشد، بنابراین احتمال طرح کتاب‌های جدیدتر از مورخ مورد نظر در شماره‌های آینده ماهنامه کتاب ماه وجود دارد.

خانم دکتر بتاتریس منز:

خانم دکتر بتاتریس منز (Beatrice F. Manz)، دانشیار گروه تاریخ دانشگاه تافتز (Tufts university) در آمریکا تحقیقاتی را در حوزه تاریخ ایران و آسیای مرکزی انجام داده است. کتاب آسیای مرکزی از منظر تاریخی (Central Asia in Historical Perspective) یکی از کتاب‌های وی در این زمینه است که در ۲۵۶ صفحه در سال ۱۹۹۸ منتشر شد.
 دکتر شیرین آکینر (Shirin Akiner) از دانشگاه لندن معتقد است که این اثر، پژوهشی ارزشمند و منحصر بفرد است که در عین اختصار به نکات مهمی پرداخته است.

روبرت کانفیلد (Robert L. Canfield)، استاد تاریخ و محقق دانشگاه واشنگتن هم آن را یکی از مهمترین تحقیقات موجود در زمینه تاریخ آسیای مرکزی می‌داند.

اگر چه این کتاب توسط خانم دکتر منز تدوین و گردآوری شده، اما محققین متعددی در نگارش و تکمیل آن نقش داشته‌اند. مؤلف در این کتاب

مؤلف در این کتاب به جنگ‌های ایران دوره هخامنشی با یونان باستان، به‌ویژه نبرد سالامیس و پیروزی یونانیان در سال ۴۸۰ قبل از میلاد نیز پرداخته است.

در این کتاب از دوازده نقشه و پانزده تصویر استفاده شده است. از جمله فصول کتاب بخشی با عنوان «داریوش و غرب» و همچنین «نبرد مارتن» است.

پیتر گرین، استاد تاریخ دانشگاه تگزاس، کتاب دیگری با عنوان **اسکندر مقدونی، ۳۳۳-۳۵۶ ق** تألیف کرده است.

این کتاب بیشتر به شرح زندگانی اسکندر مقدونی پرداخته و اندیشه‌های وی را در تصرف سرزمین‌های شرقی و ایجاد یک حکومت واحد جهانی بررسی و تشریح می‌کند. در این اثر نیز از دوازده نقشه استفاده شده است.

اسکندر در آکتیوم یکی دیگر از کتاب‌های پیتر گرین است که در ۱۹۹۶ توسط انتشارات دانشگاه کالیفرنیا به چاپ رسیده است. این اثر یک تجزیه و تحلیل موشکافانه از فرهنگ هلنی محسوب می‌شود.

ریچارد آدامز

ریچارد آدامز (Richard E. W. Adams)، استاد باستان‌شناسی دانشگاه تگزاس و نویسنده کتابی در زمینه تاریخ باستانی آمریکا، تلاش گسترده‌ای را برای تحقیق در این زمینه انجام داده است. این محقق در سال ۱۹۹۷ کتاب **تمدن‌های باستانی در جهان معاصر (Ancient Civilizations of the new world)** را در ۱۷۶ صفحه تألیف کرده. در این کتاب به ریشه‌های توسعه و پیدایش تمدن‌های باستانی اشاره شده و در آن به تمدن‌های مایا (Maya)، آزتک (Aztec) و اینکاها (Inca) پرداخته شده است. توصیف تمدن‌های شهری و شبکه حمل و نقل، رسوم مذهبی و روش‌های نوشتاری قدیمی نیز در این کتاب مورد توجه قرار گرفته است.

روبرت مورکت:

تاریخ باستانی یونان و روم و به طور کلی تمدن هلنی، بیشترین علایق تاریخ پژوهان و باستان‌شناسان آمریکا و اروپاست. روبرت مورکت (Robert Morkot)، مورخ انگلیسی زبانی است که تحقیقاتی را در زمینه تاریخ باستان انجام داده است. **اطلس تاریخی یونان باستان** یکی از مهمترین تألیفات وی است که به زبان انگلیسی، در ۱۴۴ صفحه و توسط انتشارات پنگوئن، در سال ۱۹۹۷ منتشر شده است. این کتاب در پنج فصل منشأ تمدن غربی را در یونان باستان پی‌جویی می‌کند. فصل اول به عصر اسطوره‌های پهلوانی در یونان می‌پردازد. فصل دوم، عصر تاریکی، تا زمان تفوق و تسلط آتنی‌ها بر یونان را مورد توجه قرار می‌دهد. فصل سوم با عنوان «رقیب ایرانی» (The persian Rival) به موضوع درگیری‌های یونان و ایران می‌پردازد. فصل پنجم هم به حمله اسکندر و وقایع بعد از آن اشاره دارد.

آنتونیو سانتوسوسو:

آنتونیو سانتوسوسو (Antonio santo suosso)، استاد تاریخ دانشگاه اونتاریوی غربی در امریکاست.

برجستگی تاریخ یونان باستان به میزان فراوانی تحت تأثیر نظام شهری و نظامی‌گری آن قرار گرفته است. مؤلف فوق در این زمینه کتابی را با عنوان **سربازان، شهرها و نمادهای جنگی: از یونان باستان تا جمهوری روم، ۱۶۷-۵۰۰ ق.م** تألیف و در ۱۹۹۷ منتشر کرده است. مؤلف در این کتاب، نقش سربازان و تمدن‌های شهری را در جنگ‌های یونان بررسی کرده است. فصول مختلف کتاب عبارتند از:

○ آرایش منسجم و نیزه‌های تیز.

در این بخش به دسته‌های از پیاده نظام یونانی اشاره می‌شود که مرکب از چندین صف بوده و تنگ‌تنگ یکدیگر حرکت می‌کردند. نیزه‌های هر صف از نیزه‌های صف جلویی بلندتر بود.

○ اولین قطره خونی که در صحنه مارتن ریخته شد.

○ یونانیان و ایرانیان.

○ فقر - غنا و نتایج جنگ در پایان دوره باستان.

○ پیاده‌نظام و سواره‌نظام و توانایی نظامی.

دوین داوسون:

دکتر **دوین داوسون (Doyn Dawson)**، استاد دانشگاه پرینستون و مؤلف کتاب مشهور **شهرهای خدایان**، موضوع نظام شهری و نظامی‌گری را در تاریخ یونان باستان با تعمق بیشتری بررسی کرده است. وی کتاب **ریشه‌های جنگ در غرب** را در سال ۱۹۹۷ منتشر کرد. این کتاب یک منبع تاریخ نظامی بوده و اندکی از تاریخ فرهنگی یونان و روم را هم به تصویر می‌کشد. ضمن اینکه این مورخ، سیر تاریخی طولانی‌تری را موردتوجه قرار داده و نزاع‌های غرب را در قرون وسطی و سپس تا دوره رنسانس بررسی کرده است. مهمترین مباحثی که در این کتاب بدان اشاره شده عبارتند از:

○ جنگ باستانی

○ جنگ یونان

○ روش‌های جنگی در یونان و روم

○ جنگ در قرون وسطی و دوره رنسانس

آرتور فریل:

دکتر **آرتور فریل (Arther Ferrill)**، استاد تاریخ دانشگاه واشنگتن نیز ریشه‌های نزاع در جهان غرب و خاورمیانه را بررسی کرده است. این مؤلف که کتاب **سقوط امپراتوری روم** را تألیف کرده، در سال ۱۹۹۷ کتاب **ریشه‌های جنگ** را در ۲۴۰ صفحه منتشر نمود. این اثر منشأ بروز نزاع‌های منطقه‌ای را از عصر حجر تا زمان حمله اسکندر بررسی می‌کند. مهمترین بخش‌های این کتاب عبارتند از:

○ جنگ‌های پیش از تاریخ.

○ جنگ در خاورمیانه باستان: عصر مس - برنز.

○ آشور و ایران: عصر آهن.

○ جنگ در یونان باستان.

○ انقلاب نظامی.

○ اسکندر بزرگ و ریشه‌های جنگ معاصر.

تاریخ باستان و روم باستان